

STREETWIRES ARTIST COLLECTIVE (SYDAFRIKA)

Då & Nu

Streetwires startades år 2000 av tre personer med marknads- och ekonomiutbildning. De hade sett de fantastiska ståltrådkreationerna som såldes till turister på Kapstadens gator. De tre personerna med marknads- och ekonomiutbildning bjöd in fem stycken och gav dem en fast anställning med fast lön och fasta arbetstider. Verksamheten har expanderat otroligt mycket och idag finns det över 120 före detta arbetslösa anställda i organisationen. Streetwires exporterar idag även mycket till Europa och USA, men huvuddelen säljs inom Sydafrika.

Sociala villkor

Ett av de främsta syftena med Streetwires är att skapa hållbar, meningsfull och långsiktig sysselsättning för så många arbetslösa och behövande sydafrikaner som möjligt. Genom att ge personer en arbetsplats, fast anställning och en känsla av meningsfullhet samt tillgång till resurser som kompetensutveckling och personlig utveckling, bidrar de till att förbättra livet för många tidigare utblottade sydafrikaner. Streetwires satsar mycket på utbildning och hälsa. Man har till exempel ett för Sydafrika unikt HIV/Aids-program.

"Mitt jobb är mycket viktigt för mig eftersom det ger mig motivation att kunna göra någonting, att lära mig något som kommer att hjälpa mig i framtiden. Min framtida plan är att studera för att förbättra mina kunskaper och att lära mig mer om verksamheten. Jag vill ha mitt eget företag någon gång." **Asanda Yekiso** (till vänster)

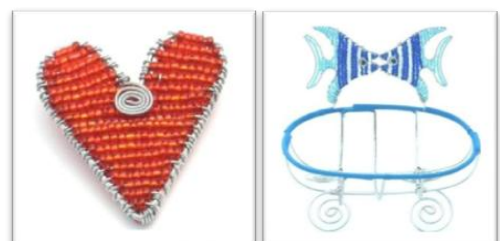
Streetwires berättar att Asanda anslöt sig till Streetwires i oktober 2004. När hon började som konstnär var det inte svårt för dem att se hennes potential, fantastiska energi och personlighet. Efter 12 månader blev hon erbjuden en tillfällig position som te-dam då deras fasta "te-dam" var mammaledig. Mot slutet av perioden blev en position som försäljningsassistent ledig i deras butik. De hoppades att Asanda skulle söka tjänsten, vilket hon gjorde, och under urvalsprocessen fick hennes personlighet, beslutsamhet och engagemang till följd att hon valdes. Inte långt efter detta, i början av 2007, hade hon avancerat ännu ett steg - till databasadministratör. Den tjänsten är nyckeln till Streetwires verksamhet och inkluderar produktkostnad, datainsamling samt utfärdande av prover till konstnärerna.

Asanda listar följande som de viktigaste färdigheter hon har förvärvat genom att arbeta på Streetwires: MS Word, Excel, Outlook, Power-Point. Det är verkligen inte illa för en tjej som inte visste hur man slog på en dator för 2 år sedan! *"Vi är så stolta över Asanda; hon är en solstråle på försäljningskontoret - alltid beredd att gå den extra milen!"* uttrycker Streetwires.

Produkter & Handel

Streetwires säljer produkter gjorda efter traditionella sydafrikanska "trådkonst-traditionen". De gör allt möjligt, från radioapparater till smycken.

Läs mer på: www.streetwires.co.za

KUAPA KOKOO (GHANA)

Då & Nu

För att möta hotet att förlora sina hem under Ghanas liberalisering av kakaomarknaden under 1993, gick en grupp av visionära bönder ihop och startade ett kooperativ. Deras mål var att samla in och sälja kakaon för medlemmarnas egen vinst. Uppbackade bland annat av Twin (en engelsk rättvis handelsorganisation) startade de upp kooperativet som fick namnet "Kuapa Kokoo" som på det lokala språket Twi betyder "De goda kakoböndernas företag".

Deras motto är "Papa Paa", vilket betyder "Det bästa av det bästa". Organisationen är såväl skapad av som för kakaobönderna själva.

Kuapa Kokoos kärnvärden är:

- Öppenhet
- Demokrati
- Jämställdhet
- Engagemang
- Omhändertagande av det lokala samhället

Sedan några år tillbaka är Kuapa Kokoo största ägare (45 %) i det brittiska chokladföretaget Divine Chocolate Company (DCC), och tjänar på så sätt mer pengar på företagets vinster än de får av Fairtrade-premien.

Sociala villkor

Kuapa Kokoo har olika sociala projekt samt delar ut bonusar. De har dessutom organiserat skolavslutningar och delat ut priser på tre byskolor i Ghana, vilket har varit mycket uppskattat eftersom sådana evenemang är sällsynta. Nästan hela bybefolkningen kom till varje avslutning!

Produkter & Handel

Av Kuapa Kokoos kakao produceras Divine Choklad. Denna choklad är en av storsäljarna i Sveriges världsbutiker och finns i flera olika kakaohalter och smaker. Det är enkelt att finna sin egen favorit!

Läs mer på Divines hemsida:
www.divinechocolate.com
och Kuapa Kokoos hemsida:
kuapakokoogh.com/kuapa

TURQLE TRADING/ KHOI SAN (SYDAFRIKA)

Då & Nu

Turqle Trading är en paraplyorganisation som etablerades 1977. De arbetar för 12 olika fabriker, små till medelstora, och de flesta av fabrikerna ligger i The Western Cape, sydvästra delen av Sydafrika. På fabrikerna är sammanlagt 492 personer anställda. Förutom de fabriksanställda så har Turqle Trading även fyra egna anställda.

Turqle Trading är en viktig länk mellan producenterna i Sydafrika och den europeiska marknaden. De gör handel möjlig för de sydafrikanska producenterna genom att stå för den nödvändiga servicen som sammankopplingen med Europa innebär. Att anställa personer som utför den här servicen hade annars varit alldeles för dyrt för de mindre producenterna.

Driftmässigt så är företaget självfinansierat. Turqle Trading äger inte någon produktion och säljer inte heller på den lokala marknaden. Detta var ett strategiskt val för att kunna hantera alla marknadens parter. Om man säljer på den lokala marknaden så innebär det att man konkurrerar med de som man behöver samarbeta med.

Verksamheten handlar inte bara om ansvarsfullhet, pålitlighet och stöd men också att man försöker vara den förändring som man vill se i världen.

Sociala villkor

Det finns en "Fair Trade-fond" i organisationen. För varje såld produkt bidrar Fair Trade Original och Turqle Trading med 2,5 % av produktens pris till fonden. Fondmedlet går till arbetarna på fabrikerna och deras närmaste familj. Pengarna används till skolväxter för 130 barn och arbetarna själva kan också få olika kurser finansierade, till exempel körkort och datorundervisning.

De anställda får förutom ovan kurser även möjlighet till gruppundervisningar som bland annat handlar om HIV/AIDS, privatekonomi, affärskunskap och personalutveckling.

Produkter & Handel

Organisationens principer samt drivkraften för de anställda är att kunna skapa rättvis förtjänst för alla i kedjan och ge människor i Sydafrika ett hållbart arbete genom rättvis och etisk matvaruhandel. Turqle Trading har 145 produkter ute på marknaden av olika varumärken. De varor som de säljer är bland annat olika sorters havssalter, pepparblandningar och marmelader.

Läs mer på: www.turqle.com

PALAM RURAL CENTRE (INDIEN)

Textil- och stålindustrin är de viktigaste inkomstkällorna men risodling och hantverksproduktion är också viktigt för landets ekonomi. På 1980- talet gick läderindustrin i Indien bakåt då det var lättare att sälja syntetiska material. Multinationella företag flyttade då sin produktionsverksamhet till Indien. Detta slog ut Indiens ursprungliga hantverksproducenter som därmed inte kunde tillverka och sälja sina produkter längre. Många av dem var fattiga, hade dålig hälsa och var analfabeter. På grund av denna situation fick de ta jobb hos storskaliga jordbrukare där de var underbetalda.

Då & Nu

Grundarna David Edmunds, en professionell socialarbetare, och hans hustru Caroline fick startkapital från svenska missionärer för att arbeta med "oberörbara" familjer i Madaris kast. Detta folk var mycket fattigt, ofta utnyttjat och ägde ingen mark utan kompletterade ofta sin inkomst med säsongarbete hos lokala markägare. Eftersom de generellt var analfabeter öppnades väldigt få möjligheter för dem.

Till följd av att läderhantverkarna hade svårt att hitta marknader för sina produkter startade David Edmunds Palam Rural Centre 1978. Syftet var att kunna hjälpa människorna i samhället Harijan i Tamil Nadu i sydöstra Indien. I samarbete med Palam Rural Centre kan producenterna tillverka läderprodukter och tvålar som de sedan säljer på världsmarknaden till ett bra pris. Ordet Palam på Tamilska betyder "bro" till världsmarknaden. För närvarande finns det 50 familjer som lever på området och det är nu tredje generationens hantverkare som arbetar på Palam. Många av barnen i första och andra generationen har utbildat sig för att bli lärare, sjuksköterskor och revisorer.

Sociala villkor

Palam når ut till de fattiga i regionen - oavsett kast, hudfärg, religion eller politisk och religiös tillhörighet. De har inlett ett projekt som de kallar "Adoptera en by" för att främja samhällsutvecklingen och inkomstgenereringen i närliggande samhällen. Med medel från produktförsäljning har Palam köpt upp mark och hus åt hantverkarna vilket hade varit en omöjlighet för dem att göra själva. Organisationen har därutöver byggt en verkstad, en kyrka, en vårdcentral och en skola åt hantverkarnas barn. Förskolan och lågstadiet är öppet för alla från området. Äldre barn i Palam får läsa på internatskola och vuxna får lära sig grundläggande läs- och matematikfärdigheter. Förutom det erbjuder Palam sjukvård och pensioner åt producenterna och deras familjer. Producenterna ser sina barns utbildning som nyckeln till en livsförändring. Genom Palams insatser kan de bryta mönster som delvis skapats av det indiska kastsamhället.

Produkter & Handel

På grund av svårigheter att konkurrera med stora multinationella läderföretag samt tillväxten av syntetiska produkter har Palam har börjat med tvålproduktion. Efter många års experimenterande med tvåltillverkning har de inriktat sig på tvålar med vegetabiliska oljor. The House of Fair Trade har köpt upp väldoftande tvålar av Palam Rural Centre sedan 2001. Palam köper också in lokalt producerat papper som blir till papperskassar och lådor. Organisationen har planer på att expandera och börja tillverka schampo, t-shirtar och ljus. De arbetar dessutom med att förnya sina läderprodukter.

MAI VIETNAMESE HANDICRAFTS (VIETNAM)

Då & Nu

Mai Vietnamese Handicrafts är Vietnams äldsta Fair Trade företag. Det startades år 1991 av två socialarbetare som ett projekt för gatubarn och ensamstående mödrar i Ho Chi Minh City. Organisationen arbetade till en början med att hålla alfabetiseringsklasser samt med att hjälpa barn som inte hade tillräckligt mycket pengar för att betala skolavgiften.

Nu när utbildning är gratis för alla barn i Vietnam har Mai Handicrafts utökat och sätter fokus på att skaffa jobb och utbildning till underprivilegerade grupper som till exempel kvinnor och etniska minoriteter. De använder en social utvecklingsmodell där mänskliga rättigheter inte kan skiljas från ekonomisk självständighet och Mai Handicrafts har genom denna etablerats som den främsta organisationen för producenter som består av åsidosatta kvinnor och familjer.

Vad Mai Handicrafts gör är att hjälpa de små vietnamesiska producenterna att marknadsföra och exportera sina produkter. På så sätt kan de få sålt många fler varor. Organisationen är icke vinstdrivande och jobbar med ca 300 olika producenter, varav ca 80 % är kvinnor.

Sociala villkor

Organisationens försäljningsfond betalar många olika byars utveckling såsom vattenreningsprojekt, yrkesutbildningar, verktygsinköp samt lärarlöner. Producenterna får dessutom en hälsoförsäkring och kan söka pengar från en lokal fond för nya projekt.

Produkter & Handel

Mai Vietnamese Handicrafts har ett brett sortiment med väldigt fina varor. T.ex. så finns det inom Mai Vietnamese Handicrafts en producentgrupp som enbart tillverkar produkter av återvunna tidningar, exempelvis de tidningsskålar som ni kan se nedan.

Om ni önskar ta del ytterligare av information kring Mai Vietnamese Handicrafts så finner ni en reseberättelse från ett producentbesök där på the House of Fair Trades hemsida: www.housefairtrade.se

Läs mer på: www.maihandicrafts.com

SELYN EXPORTS LTD (SRI LANKA)

Då & Nu

Verksamheten ligger i Sri Lankas sydvästra provins. På initiativ av Sandra Wanduragala startades Selyn Handlooms år 1984. Hon uppmärksammade att hantverkarna hade svårt att få en inkomst genom den lokala handvävnadskonsten i och med att den marknaden höll på att försvinna. Detta berodde på att man importerade maskinellt framställda produkter istället.

Selyn följer WFTO:s 10 principer för Fair Trade och förser sina anställda med en hållbar och rättvis försörjning. Att marknadsföra hantverksindustrin är ett av Selyn Exports mål. Företaget jobbar också med att sprida information i byarna på Sri Lanka om fördelarna med Fair Trade.

Selyn syftar till att främja tillväxten av handvävnadsindustrin och ge dess medlemmar en hållbar försörjning. Dessutom strävar de efter att vara socialt ansvarsfulla och dela med sig av sin vinst.

Sociala villkor

Selyn har avtal med 800 vävare från byar i norra och östra Sri Lanka och fungerar som en central fabrik där man paketerar och säljer. Detta förhindrar att fler familjer måste flytta in till städerna för att kunna försörja sig där de hamnar i slumområden, vilket är mycket olyckligt. Nu stannar välståndet istället i byarna.

En av förmånerna som hantverkarna har är möjligheten att få fria lån som kan användas till deras verksamhet, hemmet eller annat som familjen behöver. Många småproducenter har annars svårt att leva upp till kraven för att kunna få ett banklån.

De som arbetar för Selyn har också möjlighet att vidareutbilda sig och de heltidsanställda har en sjukförsäkring för sig och sina familjer.

Produkter & Handel

Hantverkarna tillverkar och exporterar tygleksaker och andra produkter för barn t.ex. barnrumsaccessoarer. De tillverkar även handvävda hushållstextilier och andra hantverk. Färgerna som används till textilierna är helt naturliga och är därför ofarliga.

Läs mer på: www.selynexports.com

COMPARTE – COMERCIALIZADORA DE PRODUCTOS ARTESANALES EXPORTABLES (CHILE)

Då & Nu

"Comparte" kommer från det spanska ordet compartir som betyder dela. Comparte är också namnet på denna chilenska Fair Trade organisation som samarbetar med cirka 450 hantverksgrupper runtom i Chile. Det är en privat, icke-vinstdrivande samt katolsk organisation som förser små företag med riskkapital. De exporterar nästan 1 miljon USD varje år i form av chilenskt hantverk till hundratals grossist- och detaljistorganisationer runt om i världen. Organisationen startade 1988 för att hjälpa hantverkare i hela Chile att nå ut både på exportmarknaden och på den lokala marknaden.

Företaget exporterar mer än 6000 produkter från mer än 400 verkstäder till nästan 30 länder. Deras produkter är Fairtrade-certifierade och de är även en aktiv medlem i WFTO. Dessutom arbetar de med flera chilenska och internationella partners för att säkerställa att deras satsningar samordnas med andra organisationer och att de lär av andra i branschen. Nuvarande partners är ProChile, den chilenska Handelskommissionen, och SERCOTEC; en nationell teknisk serviceorganisation som stödjer små och medelstora företag främst genom utbildningar i företagsledning och administration.

Comparte erbjuder ett brett urval av chilenskt hantverk och vill hålla hög service till sina kunder. De strävar efter högsta kvalitet och kan göra specialanpassade mönster för att tillgodose särskilda behov på olika marknader genom sitt Design Center. De utbildar sina medlemmar inom områden som design, teknik och marknadsföring samt i hur man driver ett företag. Dessutom genomför de kvalitetskontroller och förmedlar kontakter mellan medlemmar och nya kunder. Syftet är att få producenterna medvetna om kundernas önskemål som i sin tur ger hantverkarna impulser och idéer.

Sociala villkor

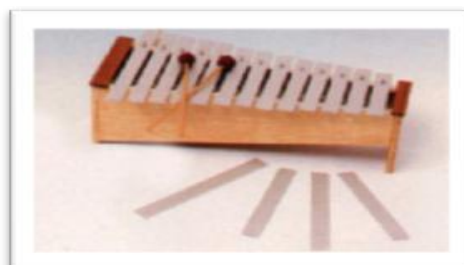
De ser det som sitt uppdrag att förbättra levnadsstandarden för ägare och anställda i chilenska hantverksverkstäder. Detta genom att främja och exportera olika handgjorda produkter av högsta kvalitet, samtidigt som de stödjer hantverkarna genom utbildningsprogram i teknik- och produktutveckling.

På egen hand är det svårt för hantverkarna att få igång tillverkning och försäljning av sina produkter eftersom det är svårt att hitta råvaror till ett bra pris, hitta villiga köpare samt få tillräckligt bra betalt för produkterna. Genom att se till att hantverkarna får ett rättvisare pris så förbättras producenternas levnadsvillkor och gör att de kan känna stolthet över sin hantverksskicklighet. Lönenivån i organisationen ligger över den statliga minimilönen.

Produkter & Handel

Comparte tillverkar bland annat musikinstrument, keramik, träprodukter, silver- och glassmycken. De har även Fairtrade-certifierat vin.

Läs mer på: www.comparte.cl

CAMARI (ECUADOR)

Då & Nu

I byn Peguche i norra Ecuador ligger Taller José Piñedas lilla familjeföretag. Där arbetar han tillsammans med sin bror och brorson. Verksamheten tillverkar sjalar i vackra regnbågsfärger som vävs i deras maskiner. Företaget säljer och exporterar sina produkter genom Fair Trade organisationen CAMARI. Handelsarbetet sker både på producentens och på handelsorganisationens villkor.

Camari

Camari startades år 1981 som ett komplement till arbetet i FEPP, en kristen organisation i Ecuador som ger krediter, utbildning och teknisk hjälp till jordbrukare i hela landet. Camari arbetar med att marknadsföra jordbruks- och hantverksprodukter för små producenter; kollektiv, organisationer och personer som bor på landsbygden och marginaliserade stadsområden. Camari arbetar i 18 av Ecuadors 22 provinser.

Sociala villkor

I arton år har regnbågssjalarna tillverkats och produktionen kan fortsätta så länge det finns en efterfrågan. Inkomsten som sjaltillverkningen ger är ett välkommet tillskott i familjernas ekonomi.

Camaris arbete organiserar cirka 8 200 familjer på landsbygden så att de kan stanna kvar i sina hem, istället för att leta knappa arbeten i städerna. Samtidigt möjliggör Camaris att missgynnade grupper i fattiga stadsområden får ett annat försörjningsalternativ. Detta arbete är särskilt angeläget dock på landsbygden. Det är oerhört viktigt att se till att människor får en stabil och rättvis inkomst som gör det möjligt för dem att föra familjens traditioner och marker vidare. Det är också av stort värde att bevara den inhemska kulturen i stort genom skapandet av traditionellt hantverk.

Camari är medlem i WFTO, World Fair Trade Organisation.

Produkter & Handel

Regnbågssjalarna finns på den svenska marknaden och de exporterar även till Italien, Frankrike, Tyskland och USA. Camaris produktion är mångsidig och det ingår varor tillverkade av såväl ull, trä, läder, keramik som fibrer. Många av dessa objekt är hämtade från Ecuadorianska traditionella mönster.

Läs mer på: www.camari.org

AJ QUEN (GUATEMALA)

Då & Nu

Aj Quen är en privat organisation som är politiskt och religiöst obunden. Den grundades 1989 på initiativ av organiserade producentgrupper från olika delar i Guatemala. Aj Quen köper råmaterial och stöder producenterna genom marknadsföring av deras produkter, produktutveckling, teknik- och affärskunskap. Organisationen bygger upp en inhemsk marknad för handvävda produkter vid sidan om den internationella marknaden.

Vävmetoden man använder har redan använts i tusentals år av Mayaindianerna och tack vare Aj Quen kan metoden bevaras. På indianspråket Kaqchiquel betyder Aj Quen "väver tillsammans".

Aj Quens huvudsakliga mål är

- att sätta rättvisa priser på hantverkarnas produkter och samtidigt se till att produkterna håller standard och successivt förbättras (kraven på den internationella marknaden innebär en stor utmaning)
- att förse producenterna med mikrolån så att de kan hitta andra sätt att få en inkomst när orderläget av hantverksprodukter är lågt
- att se till att producenterna får utbildning inom rättskunskap, hur man kan få tillgång till hjälp av regeringen och familjeplanering

Sociala villkor

Av Aj Quens 800 medlemmar är 88 % kvinnor och majoriteten av hantverkarna har sitt ursprung från Mayaindianerna. Många av kvinnorna är änkor och lever under svåra ekonomiska förhållanden. Hantverkarna tillhör huvudsakligen fyra etniska grupper: Kaqchiquel, Quekchi, Quiché och Tzutujil. De flesta bor i den västra delen av höglandet. I dagsläget når Aj Quen även ut till andra grupper.

Under militärstyret, före freden år 1996, då tiotusentals människor försvann så var den här delen av landet särskilt utsatt. År 2005 drabbades den västra delen av landet dessutom hårt av en jordbävning och många förlorade hus, ägodelar och grödor.

Ett socialt utvecklingsteam från Aj Quen arbetar i de områden där producenterna bor. Kurserna som producenterna kan delta i är bland annat samhällsorganisering, kost & hälsa, kvinnors rättigheter samt skrivkunskap. Kurserna innefattar fyra delar: socialt, ekonomiskt, kulturellt och politiskt.

Produkter & Handel

Aj Quen tillverkar olika produkter av handvävda tyger; bland annat stolar, orosdockor och jonglörbollor. 90 % av Aj Quens vinst kommer från exporten.

Läs mer på: www.ajquenft.com